

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดสำหรับการพัฒนาคุณภาพมนุษย์ และสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าให้แก่สังคมและประเทศได้ เนื่องจากการศึกษาเป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์และสอดคล้องโดยตรงต่อการพัฒนาบุคลากรในประเทศให้มีความรู้ ความคิด เพื่อที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิต พัฒนาสังคมและประเทศให้เจริญจะต้องมีความรู้พื้นฐานดี รู้จักคิด รู้จักปรับตัวและแก้ไขปัญหา มีทักษะในการทำงานที่ดี และได้รับการพัฒนาความสามารถอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งมีคุณธรรมและจริยธรรมที่ดี ดังนั้นการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพจึงเป็นการเตรียมบุคลากรเพื่อออกไปพัฒนาสังคมและประเทศให้เจริญก้าวหน้าในทุก ๆ ด้าน ทัดเทียมกับนานาอารยประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 [1] กล่าวไว้ว่า สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีหน้าที่พิจารณา นโยบายแผนพัฒนามาตรฐานและหลักสูตร การอาชีวศึกษาทุกระดับที่สอดคล้องกับความต้องการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติ การส่งเสริมประสานงานการจัดการอาชีวศึกษาของรัฐและเอกชน การสนับสนุนทรัพยากร การติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการจัดการอาชีวศึกษาโดยคำนึงถึงคุณภาพและความเป็นเลิศทางวิชาชีพ

การจัดการด้านอาชีวศึกษามีหน้าที่หลักในการจัดการศึกษาทางด้านวิชาชีพ เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนการศึกษาชาติ เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ทางทฤษฎีเป็นสากลและภูมิปัญญาไทยมาพัฒนาผู้รับการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในทางปฏิบัติและมีสมรรถนะจนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพอิสระได้ [2]

ในแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2545 – 2559) [3] สถานศึกษาอาชีวศึกษาจะต้องช่วยจัดการศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ทางทฤษฎีควบคู่กับการปฏิบัติ โดยมีสมรรถนะทางเทคนิคและสมรรถนะทั่วไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด เพื่อเตรียมบุคคลเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจยุคใหม่ ในกรณีสถานศึกษาอาชีวศึกษา จะต้องมีการวิจัยและพัฒนาเพื่อจับกระแสความเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับโลกของการทำงานในอนาคตและนำความรู้และการเรียนรู้ที่ได้มาปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอนให้ทันสมัยอยู่เสมอ นอกจากนี้สถานศึกษาอาชีวศึกษาจะต้องให้บริการด้านการศึกษาให้กับชุมชน โดยเปิดโอกาสให้กับผู้ที่สนใจยกระดับความสามารถเพื่อการประกอบอาชีพเข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มเติมได้อย่างต่อเนื่อง การจัดการศึกษาและฝึกอบรมดังกล่าวจะต้องดำเนินการควบคู่ไปด้วยกัน ระหว่างความรู้คู่คุณธรรม โดยนำวิชาศาสนา คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงามเข้าสู่

กระบวนการเรียนการสอนหลักสูตรอาชีวศึกษาอย่างจริงจังเพื่อกล่อมเกลาจิตใจเยาวชน การที่ผู้เรียนจะสำเร็จการศึกษาออกไปสู่ตลาดแรงงานหรือจะศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาต่อไปนั้นจะต้องมีองค์ประกอบที่มีส่วนสัมพันธ์กัน ไม่ได้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทางสติปัญญาอย่างเดียว

จากการศึกษาและงานวิจัยต่างๆ พบว่า ประเด็นของปัญหาคือ ด้านการเรียน ด้านการสอน และยังประกอบด้วยปัจจัยย่อยๆ อีก เช่น ปัญหาที่เกิดจากตัวครูผู้สอน เช่น ผู้สอนขาดความชำนาญอย่างแท้จริงในวิชาชีพครู ขาดความรู้ทางวิชาการใหม่ๆ ขาดหลักการในการวัดและประเมินผลที่ไม่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่สอน ขาดคุณธรรมและจรรยาบรรณครู ปัญหาการขาดอุปกรณ์การเรียนการสอนที่มีไม่เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน ซึ่งปัญหาต่างๆ เหล่านี้ทำให้สถานศึกษาไม่สามารถผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพออกสู่ตลาดแรงงาน [4] ดังที่ Wallberg อ้างในกัลยา อินทรสาร [5] กล่าวว่า องค์ประกอบต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม คือ

1. องค์ประกอบด้านคุณลักษณะผู้เรียน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเดิม เจตคติต่อการเรียน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
2. องค์ประกอบด้านการเรียนการสอน ได้แก่ พฤติกรรมการเรียนของนักเรียนและพฤติกรรมการสอนของครู
3. องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมทางการเรียน ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางบ้าน สภาพของกลุ่มในห้องเรียนและกลุ่มเพื่อน และวิद्या สมดุล [6] พบว่าบุคคลที่มีสติปัญญาเท่ากันมิได้หมายความว่า จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเท่ากันเพราะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ คือ สิ่งแวดล้อมทางบ้าน ผู้ปกครอง วิธีสอนของครู ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ธรรมชาติของนักเรียน และความสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับเพื่อน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ [7] กล่าวว่า iva คະແນນผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นตัวแปรหนึ่งที่บ่งชี้คุณภาพของนักเรียน จึงทำให้นักการศึกษาพยายามศึกษาองค์ประกอบต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขให้เกิดสภาพที่เอื้ออำนวยต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอย่างดีที่สุด ดังนั้นการที่นักเรียนจะสามารถจบการศึกษาเพื่อออกไปรับใช้สังคมและประเทศชาติได้อย่างมีคุณภาพนั้น เป็นสิ่งที่ผู้บริหารการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญอย่างมาก เพราะหากผลการเรียนของผู้เรียนเป็นไปในทิศทางตรงกันข้าม นอกจากจะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแห่งนั้นขาดคุณภาพแล้ว ยังส่งผลเสียหายนอื่นๆ ตามมาอีกมากมาย

การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พุทธศักราช 2545 ปรับปรุงพุทธศักราช 2546 ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม ได้ระบุให้วิชาเขียนแบบเทคนิคเบื้องต้น เป็นวิชาหนึ่งในการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่สำคัญของครูผู้สอนวิชาเขียนแบบเทคนิคเบื้องต้น ต้องพัฒนาและดำเนินการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดกับ ผู้เรียน จากเหตุผลดังกล่าว จึงเป็นเหตุให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาเขียนแบบเทคนิคเบื้องต้น ของนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยวิทยาลัยเทคนิคในสังกัด สถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 2 จำนวน 4 แห่ง และสถาบัน การอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 จำนวน 4 แห่ง เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ในด้านต่างๆ และช่วยพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษาต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นปีที่ 2 วิทยาลัยเทคนิคสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 2 และสังกัดสถาบันการ อาชีวศึกษาภาคกลาง 2 วิชาเขียนแบบเทคนิคเบื้องต้น
2. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นปีที่ 2 วิชาเขียนแบบเบื้องต้น รหัส 2100 - 1001 ระหว่างวิทยาลัยเทคนิคสังกัดสถาบันการ อาชีวศึกษาภาคเหนือ 2 และวิทยาลัยเทคนิคสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2

1.3 สมมุติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยที่ศึกษาส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 วิชาเขียนแบบเทคนิคเบื้องต้น ของวิทยาลัยเทคนิคสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 2 และสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2
2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 วิชาเขียนแบบเทคนิคเบื้องต้น รหัส 2100 - 1001 ระหว่างวิทยาลัยเทคนิคสังกัดสถาบันการ อาชีวศึกษาภาคเหนือ 2 และวิทยาลัยเทคนิคสังกัดสถาบันอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 แตกต่างกัน

1.4 ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

1. ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 รายวิชาเขียนแบบเทคนิคเบื้องต้น รหัส (2100 – 1001) ของวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 2 จังหวัดแพร่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดพะเยา จังหวัดน่าน และ สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 จังหวัดลพบุรี จังหวัดอ่างทอง จังหวัดชัยนาท จังหวัดสิงห์บุรี
2. ใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอน วิชาเขียนแบบเทคนิคเบื้องต้น หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
3. ใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา
4. ใช้เป็นแนวทางในการวิจัยเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 (ปวช.2) ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมที่เคยศึกษาวิชาเขียนแบบเทคนิคเบื้องต้นในวิทยาลัยเทคนิคสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 2 และสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2

1.5.1 กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 (ปวช.2) ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมที่เคยเรียนวิชาเขียนแบบเทคนิคเบื้องต้น รหัส 2100- 1001 ในวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 2 จำนวน 4 แห่ง จำนวน 1,509 คน และวิทยาลัยเทคนิค สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 จำนวน 4 แห่ง จำนวน 1,614 คน รวมกลุ่มประชากรทั้งหมด 3,123 คน

1.5.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 (ปวช.2) ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรมที่เคยเรียนวิชาเขียนแบบเทคนิคเบื้องต้น รหัส 2100- 1001 ในวิทยาลัยเทคนิคสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 2 จำนวน 4 แห่ง ซึ่งได้มาจากวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) จำนวน 306 คนและวิทยาลัยเทคนิคสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 จำนวน 4 แห่ง จำนวน 310 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 616 คน

1.5.3 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1.5.3.1 ตัวแปรอิสระ

1.5.3.1.1 ปัจจัยด้านข้อมูลพื้นฐาน

- เพศ
- อายุ
- สถานศึกษา
- สาขาวิชา
- จำนวนพี่น้องในครอบครัว
- การหารายได้พิเศษระหว่างเรียน
- เกรดวิชาเขียนแบบเทคนิคเบื้องต้น
- ระดับเกรดเฉลี่ยสะสม
- สถานภาพการอยู่ร่วมกันของผู้ปกครอง
- การศึกษาสูงสุดของผู้ปกครอง
- รายได้ของผู้ปกครอง

1.5.3.1.2 ปัจจัยที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

- ปัจจัยด้านผู้เรียน
- ปัจจัยด้านผู้สอน
- ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม
- ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน

1.5.3.2 ตัวแปรตาม

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา เขียนแบบเทคนิคเบื้องต้น ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 (ปวช.2) ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม

1.6 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

ปัจจัย หมายถึง ลักษณะที่มีความสัมพันธ์ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 (ปวช.2) สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 2 ได้แก่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดพะเยา จังหวัดแพร่ จังหวัดน่าน และสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 ได้แก่ จังหวัดลพบุรี จังหวัดชัยนาท จังหวัดอ่างทอง จังหวัดสิงห์บุรี

นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่เคยเรียนรายวิชาเขียนแบบเทคนิคเบื้องต้น ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 (ปวช.2) สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 2 ได้แก่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดพะเยา จังหวัดแพร่ จังหวัดน่าน และสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 ได้แก่จังหวัดลพบุรี จังหวัดชัยนาท จังหวัดอ่างทอง จังหวัดสิงห์บุรี

ครูผู้สอน หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่สอนเกี่ยวกับวิชาเขียนแบบเทคนิคเบื้องต้นของนักเรียนช่างอุตสาหกรรม ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 2 และสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการเรียนของนักเรียนที่เรียนจบรายวิชาเขียนแบบเทคนิคเบื้องต้น ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 2 (ปวช.2) สังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 2 และสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2

สถานศึกษาสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคเหนือ 2 ได้แก่ วิทยาลัยเทคนิคจังหวัดเชียงราย วิทยาลัยเทคนิคจังหวัดพะเยา วิทยาลัยเทคนิคจังหวัดแพร่ วิทยาลัยเทคนิคจังหวัดน่าน และสังกัดสถาบันการอาชีวศึกษาภาคกลาง 2 ได้แก่วิทยาลัยเทคนิคจังหวัดลพบุรี วิทยาลัยเทคนิคจังหวัดชัยนาท วิทยาลัยเทคนิคจังหวัดอ่างทอง วิทยาลัยเทคนิคจังหวัดสิงห์บุรี